

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบันเรียกรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม) โครงการเหมืองแร่หินอ่อนของบริษัท หินอ่อน จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 12/2547 ตั้งอยู่ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ได้รับความเห็นชอบจากการประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่ (ปัจจุบันคือคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่) ในการประชุมครั้งที่ 22/2550 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 และโครงการต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหนังสือเลขที่ ทส 1009.2/2472 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2551 โดยต่อมาคำขอประทานบัตรที่ 12/2547 ได้รับอนุญาตเป็นประทานบัตรที่ 32499/15852 มีอายุ 10 ปี นับตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2552 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2562 และจากนั้นได้รับอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตร 15 ปี นับตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2562 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2577 รวมอายุประทานบัตรเป็น 25 ปี

ในปี 2563 บริษัทฯ ได้ยื่นขอเปลี่ยนแปลงแผนผังโครงการทำเหมืองให้ กพร. พิจารณา โดยเป็นการขอปรับค่าสัมประสิทธิ์จากการตัดบล็อก กรณีหักปริมาตรหินผุ ดิน หรือมลทินที่แทรกมวลหินจาก 0.3 เป็น 0.2 ให้สอดคล้องกับรายงานลักษณะธรณีวิทยาแหล่งแร่ขณะยื่นขอประทานบัตร และสภาพหน้างานจริงในปัจจุบันที่มีการแตกหัก หินผุ และมลทินแทรกจากการตัดบล็อกจำนวนมาก รวมถึงออกแบบการทำเหมืองให้มีความลึกจากที่กำหนดไว้เดิมที่ระดับ 120 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (ม.รทก.) เป็น 90 ม.รทก.) และออกแบบชั้นบันไดหน้าเหมืองให้มีความสูง 6 เมตร (ม.) กว้างไม่ต่ำกว่า 2 ม. ความลาดชันรวมไม่เกิน 75 องศา เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่ง กพร. กำหนดให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามหนังสือ กพร. ที่ อก 0506/4569 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2563 และ กพร. อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแผนผังครั้งที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2565 เป็นต้นไป

ในปี 2566 บริษัทฯ ได้เสนอรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทำเหมืองแร่ชนิดหินอ่อน ของบริษัท หินอ่อน จำกัด ประทานบัตรที่ 32499/15852 ต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยเป็นการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการจากเดิม “กำหนดพื้นที่เว้นเขตไม่ทำเหมืองห่างจากแนวถนนสาธารณะในระยะ 50 ม.” โดย “ขอทำเหมืองเข้าใกล้ทางสาธารณประโยชน์บริเวณทางด้านทิศตะวันออกและทางด้านทิศเหนือ เป็นระยะประมาณ 10 ม.”

ซึ่งจากการประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่ ในการประชุมครั้งที่ 23/2566 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานฯ โดยให้ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด รายละเอียดปรากฏดังหนังสือเลขที่ ทส 1009.2/21443 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 และ กพร. อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแผนผังครั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2567 เป็นต้นไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการดำเนินงานของโครงการในปัจจุบันมีความแตกต่างจากรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบในปี 2550 แต่ยังคงเป็นไปตามรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบในปี 2566 โดยเป็นการดำเนินงานตามแผนผังโครงการทำเหมืองที่ กพร. อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแผนผังครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2567 ส่วนการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินงานตามหนังสือ สผ. ที่ ทส 1009.2/21443 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566

4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
1) มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ	-ไม่มี	-ไม่มี
2) มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	-ให้ทางโครงการประสานงานกับแขวงทางหลวงสระบุรี เพื่อดำเนินการปลูกไม้ยืนต้นโตเร็วบดบังทัศนียภาพของโครงการบริเวณเกาะกลางถนนทางหลวงเลข 3385 ด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการช่วงกม.ที่ 0+000 ถึง 2+300 และประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและหรือประชาชนในชุมชนใกล้เคียง เพื่อดำเนินการโครงการปลูกป่าถาวรนอกเขตพื้นที่โดยมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าขนาดพื้นที่โครงการ	-ทางโครงการอยู่ระหว่างประสานงานกับแขวงทางหลวงสระบุรี เพื่อขออนุญาตดำเนินการตามที่มาตรการฯ กำหนด และจะนำเสนอความคืบหน้าในการประสานงานให้ทราบต่อไป -การดำเนินงานที่ผ่านมาบริษัทฯ ได้ร่วมกิจกรรมการปลูกป่าในพื้นที่นอกเขตพื้นที่ประทานบัตร ส่วนการดำเนินงานในช่วงต่อไปหากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมการปลูกป่าในลักษณะดังกล่าวทางบริษัทฯ จะเข้าร่วมกิจกรรม
3) มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้	-ไม่มี	-ไม่มี
4) มาตรการที่ปฏิบัติ แต่ไม่มีประสิทธิภาพ	-ไม่มี	-ไม่มี
5) มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ	-ไม่มี	-ไม่มี

4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1) คุณภาพอากาศ

จากผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศระหว่างวันที่ 11-14 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ บ้านราษฎร์ไถ่เคียงโครงการ หมู่ที่ 2 บ้านเขางอบ ทางด้านทิศตะวันตก สำนักงานบริษัท หินอ่อน จำกัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหน้าพระลาน พบว่า ผลการตรวจวัดทั้งหมดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ที่กำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองรวมและฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน ไว้ไม่เกิน 0.330 มก./ลบ.ม. และ 0.120 มก./ลบ.ม. ตามลำดับ

2) ระดับเสียง

จากผลการตรวจวัดระดับเสียง ประกอบด้วย ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุด ในระหว่างวันที่ 11-14 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ บ้านราษฎร์ไถ่เคียงโครงการ หมู่ที่ 2 บ้านเขางอบ ทางด้านทิศตะวันตก สำนักงานบริษัท หินอ่อน จำกัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหน้าพระลาน พบว่า ผลการตรวจวัดระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุดที่ตรวจวัดได้มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน ที่กำหนดค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ไว้ไม่เกิน 70 เดซิเบล(เอ) และระดับเสียงสูงสุดไว้ไม่เกิน 115 เดซิเบล(เอ)

3) สภาพแวดล้อมในการทำงาน

จากผลการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในวันที่ 9 เมษายน 2568 โดยทำการตรวจวัดฝุ่นละอองซึ่งพนักงานที่ปฏิบัติงานบริเวณหน้าเหมืองและบริเวณโรงงานของบริษัทฯ สัมผัส ประกอบด้วย ฝุ่นละอองทุกขนาด และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ได้แก่ โรงตัดแต่ง(พนักงานตัดหิน) โรงย่อยหิน(พนักงานย่อยหิน) และหน้าเหมือง(พนักงานตัดหิน) พบว่า ฝุ่นละอองทุกขนาด และฝุ่นละอองขนาดเล็ก มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง ขีดจำกัดความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย ที่กำหนดค่าขีดจำกัดความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายเฉลี่ยตลอดระยะเวลาการทำงานปกติของอนุภาคทุกขนาดของแคลเซียมคาร์บอเนตที่อาจสูดเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจได้ และค่าอนุภาคขนาดเล็กของแคลเซียมคาร์บอเนตที่อาจสูดเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจได้ที่กำหนดไว้ 15 มก./ลบ.ม. และ 5 มก./ลบ.ม. ตามลำดับ

สำหรับผลการตรวจวัดเสียงในการทำงาน โดยตรวจวัดเสียงโดยการจำแนกตามความถี่ ทำการตรวจวัดที่เครื่องจักรซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดเสียง ประกอบด้วย เครื่องจักรที่พนักงานใช้ในโรงตัดแร่ย่อย เครื่องจักรที่พนักงานใช้ในโรงบดแร่ และเครื่องจักรที่พนักงานใช้ในการตัดแร่บริเวณหน้าเหมือง ทำการตรวจวัดระดับเสียงเฉลี่ยในช่วงความถี่ 8-16,000 เฮิรตซ์ พบว่า ค่าระดับเสียงที่ตรวจวัดได้จากเครื่องจักรที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีค่าอยู่ในช่วง 0.0-83.1 เดซิเบล(เอ) โดยค่าความถี่ที่พบว่ามีค่าระดับเสียงเฉลี่ยที่วัดได้สูงสุด คือ 31.5 เฮิรตซ์ และ 250 เฮิรตซ์ ทั้งนี้ช่วงความถี่เสียงที่มนุษย์สามารถได้ยินโดยปกติจะอยู่ที่ 20-20,000 เฮิรตซ์ แต่ความถี่เสียงที่มนุษย์

สามารถได้ยินด้วยหูอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามระยะห่างของแหล่งกำเนิดเสียงที่ใกล้หรือไกลตามลำดับ โดยระดับเสียงที่ 0 เดซิเบล(เอ) คือขีดเริ่มต้นของการได้ยินเสียง ส่วนระดับเสียงที่ 120-140 เดซิเบล(เอ) คือค่าสูงสุดที่มนุษย์สามารถรับได้ และระดับเสียงที่ 85 เดซิเบล(เอ) คือ ระดับเสียงที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ ซึ่งจากผลการตรวจวัดพบว่าไม่มีระดับเสียงที่เกิน 85 เดซิเบล(เอ) แต่อย่างใด

4) เศรษฐกิจ-สังคม

จากการสำรวจความคิดเห็นของพื้นที่อ่อนไหว จำนวน 11 ราย ผู้นำชุมชน จำนวน 12 ราย และครัวเรือนในรัศมี 3 กม. จำนวน 605 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 628 ตัวอย่าง ในช่วงวันที่ 8-10 มีนาคม 2568 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีความวิตกกังวลในการประกอบกิจกรรมการทำเหมืองแร่ มีเพียงส่วนน้อยที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบเรื่องฝุ่น และเสียง โดยกังวลในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมของโครงการเป็นการผลิตแร่หินอ่อนที่ไม่มีการใช้วัตถุระเบิด สอดคล้องกับผลการสำรวจผลกระทบที่เคยได้รับที่พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองของโครงการ มีเพียงส่วนน้อยที่ระบุว่าเคยได้รับผลกระทบในด้านเสียงและด้านฝุ่นละออง โดยระบุว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการนั้นน้อย และโครงการมีการช่วยเหลือสนับสนุนชุมชนเป็นอย่างดี ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นที่ดีต่อการทำเหมือง โดยทำให้มีการสร้างงานให้กับประชาชนในชุมชน เศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้เกิดการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ทำให้ชุมชนเจริญขึ้นสำหรับผลเสียมีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่ระบุว่าทำให้มีปัญหาเสียงดังและปัญหาด้านฝุ่นละออง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรการด้านสังคมและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้เป็นแหล่งที่ตั้งสถานประกอบการเหมืองแร่จำนวนมาก รวมทั้งมีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน คนในพื้นที่จึงทราบข้อมูลเหล่านี้เป็นอย่างดี

5) อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

บริษัท หินอ่อน จำกัด ได้จัดให้มีการตรวจสุขภาพพนักงานปีละ 1 ครั้ง โดยการตรวจครั้งล่าสุดในวันที่ 16-17 ตุลาคม 2568 มีผู้ที่เข้ารับการตรวจจำนวน 32 คน ซึ่งผู้ที่เข้ารับการตรวจสุขภาพเป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานที่สำนักงาน โรงงาน และหน้าเหมือง ทำการตรวจโดยโรงพยาบาลพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย การตรวจร่างกายทั่วไปโดยแพทย์ และรายการตรวจที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ได้แก่ เอกซเรย์ปอด สมรรถภาพปอด และสมรรถภาพการได้ยิน โดยผลการตรวจร่างกายทั่วไปโดยแพทย์ มีผู้เข้ารับการตรวจ 32 ราย พบว่า มีผลตรวจปกติ 14 ราย และผิดปกติ 18 ราย การตรวจเอกซเรย์ปอด มีผู้เข้ารับการตรวจ 32 ราย พบว่า มีผลตรวจปกติทั้ง 32 ราย ผลการตรวจสมรรถภาพปอด มีผู้เข้ารับการตรวจ 27 ราย พบว่า มีผลตรวจปกติทั้ง 27 ราย ผลการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน มีผู้เข้ารับการตรวจ 32 ราย พบว่า มีผลตรวจปกติ 19 ราย และผิดปกติ 13 ราย รายที่มีผลตรวจผิดปกติแพทย์แนะนำให้เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลและหากมีแนวโน้มที่จำเป็นที่ต้องเข้ารับการรักษาก็จะแนะนำให้ทำการรักษาต่อไป

4.4 ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนใหญ่ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามมาตรการได้เป็นอย่างดี มีเพียงบางประเด็นเท่านั้นที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ ที่ปรึกษาจึงเสนอแนะให้ดำเนินการเพิ่มเติมและให้นำเสนอความคืบหน้าให้ทราบในรายงานเล่มถัดไป สำหรับประเด็นที่มีการดำเนินงานอยู่แล้วในปัจจุบัน ที่ปรึกษาเสนอแนะให้ดำเนินการอย่างเคร่งครัดต่อไป